

Drie maanden onder de Sneeuw. — 3. Sint Gregoriusdag op School. — 6. Een wonderlijk Gezelschap. — 11. Het Kermismeisje. — 12. Willem Tell. — 13. Beter een lap dan een scheur. — 17. De Zinneloozen van Gheel. — 20. De Klok van Stuivekenskerke. — 24. Grapjes en Vroolijke Verhalen. — 34. Nog Grapjes. — 35. Het Kindje van de Zee. — 37. De Bezembinders van Kleit. — 38. De Vlucht in de doffer. — 41. De Gierigaard. — 43. De Veerman van 't Zwin. — 48. Eerlijk duurt 't langst. — 61. Streng Winters. — 62. De Wees in Londen. — 63. Sinterklaas op de Heide. — 66. De Kinderen van den Smokkelaar. — 67. De Paasblikken. — 69. Leeuwte van Damme. — 70. Van Alles Wat. — 71. Nieuwsgierig Aagje. — 79. De verrassing van Oudenaarde. — 83. Op de Hooge Venen. — 85. De Overwintering van Nova Zembla. — 86. Hoogmoed komt voor den val. — 89. Het Spook. — 95. De twee Weesjes. — 96. De oude Redder. — 97. De Vlucht. — 107. Toch beter Thuis. — 105. Ongeluk en Geluk. — 108. Bieke. — 109. De oude Mantel. — 110. Robinson Crusoe. — 113. De Rooversjongen. — 114. Nooit verten. — 118. De Spion van den Molen. — 119. De Kinderen van den Dokter. — 120. De ruwe Keel. — 121. Tweemaal gevonden. — 126. De Kerels van Lamper. — 136. Thijl Uilenspiegel. — 137. Oom Tom. — 141. De Kerstavond van. — 143. De Reis in de Wildernis. — 168. Een jonge Held. — 169. Jacob. — 170. De overwinning van Karel. — 171. Genoveva van Brabant. — 172. Onnatuurlijke Reis. — 173. De strijd met den Wolf. — 174. Een vreese. — 175. De gevluchte Slaaf. — 176. In de Vliegmaschine. — 177. Een. — 178. Vrouw. — 178. Ontsnapt. — 179. Valsch beschuldigd. — 180. De Zoon. — 181. Torenwachter. — 181. Terug bij vrouw en kinderen. — 182. De Reis van Columbus. — 183. De Schilder van Karel den Stoute. — 184. Het Spook van de Schelde. — 185. Het Avontuur in het gebergte. — 186. Jack de Cowboy. — 187. Hoe Jack prairiebuur werd. — 188. De sterkste Voetbalclub. — 189. De Held van Tremeloo. — 190. De straf van 't Elzelarehof. — 191. De Cowboy van Fort Bell. — 192. Jeanne d'Arc. — 193. De wandelende Deur. — 194. De Avonturen van Geeraart. — 195. Geeraart in Rusland. — 196. Dikke Dries. — 197. De Roode Knipfels. — 198. Rosa van Dennenburg. — 199. De Wolf van Ghistel. — 200. De betooverde Molen. — 201. Zonderling gered. — 202. De Spaansche Furie. — 203. De Boeteling van Veurne. — 204. Een angstige Nacht. — 205. De Prins van Kakao. — 206. De dappere Elzie. — 207. De Avonturen van David. — 208. In en uit de Gevangenis. — 209. De Spion voer zijn land. — 210. In het verwoeste Vlaanderen.

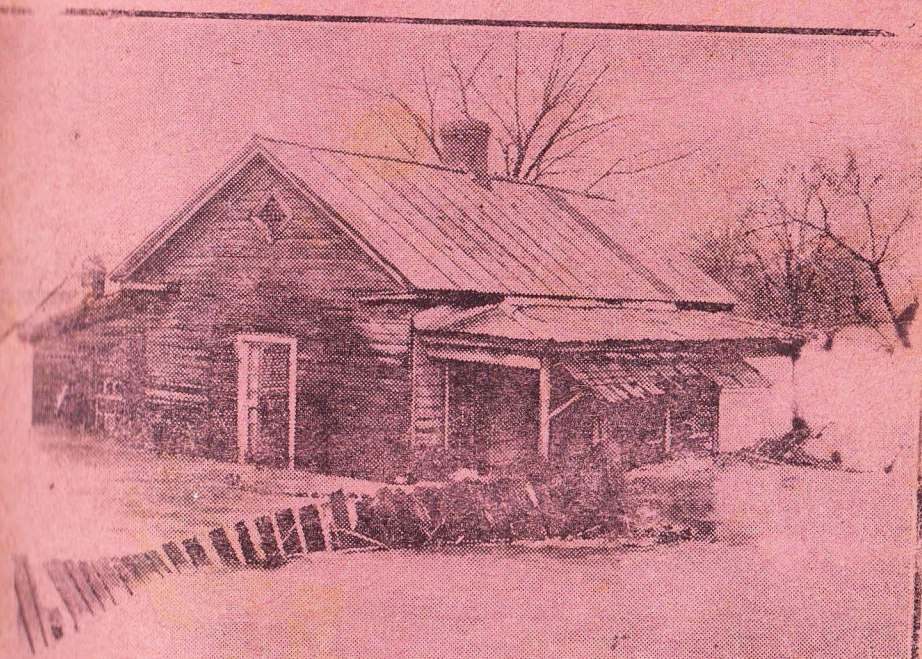
Vraag elke week het nieuwe boekje aan uw dakbladverkooper, want de reeks van veel gevraagde boekjes gaat gedurig voort.

PRIJS 60 CENTIEM

Boekdrukkerij R. Bracke-Van Geert, Baesrode.

Nr. 238.

De Spion achter de Haag

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

DE SPION ACHTER DE HAAG

I.

't Was al eenige dagen maar droevig gesteld in het huisje van den timmerman Sparke die, al heel wat geleden, te Oostende woonde, aan den steenweg naar Nieuwpoort.

Richard Sparke had reeds een maand geleden, zijn rechtervoet zoo ernstig met een bijl gewond, dat hij nog boven te bed of op een rustbank lag. En al in dien tijd had hij niets kunnen verdienen. 't Was een lange strenge Winter geweest met weinig werk en veel uitgaven. En tóen had moeder Marie den kleinen spaarpot moeten aanspreken.

De Lente bracht wel arbeid, maar in Mei gebeurde dat ongeluk en nu was 't Juni en in een maand had vader niets kunnen verdienen.

Er woonde nog een broer van Richard Sparke in huis, Willem, een kreupele, jonge man, die met krukken moest gaan. En om dat gebrek had hij een vak gekozen, waarbij hij zitten kon. Hij was

kleermaker. Maar hij had niet veel klanten en dan brachten zij nog meestal lapwerk, waaraan niet veel te verdienen was.

Zijn beetje geld moest gauw weg in het huishouden met zes kinderen. En ook de moeder van Richard en Willem leefde in 't gezin. Ze was oud en dikwijls al wat sufferig, doch werd door allen met liefde en eerbied behandeld.

Er was dus veel noodig.

Op een morgen zat Willem op zijn kleermakerstafel te fluiten.

— Ge zijt zoo vroolijk, zei moeder Marie, zijn schoonzuster. En ik weet waarlijk niet hoe ik vandaag aan eten moet geraken. Nu heb ik zelfs geen enkelen stuiver meer... Ik gaf daar straks mijn laatste geld aan den bakker... De kinderen moesten toch een boterham hebben.

— Wel, Marie, ga eens naar oom Jonathan... Die zal wel weer willen helpen, sprak Willem.

— Ik durf niet... Ik heb al twee maal bij hem geleend...

— De derde maal is schippersrecht, zegt men en dat zal oom Jonathan, die een oude zeeman is, wel begrijpen. Hij is toch een goede kerel, maar hij weet niet hoe arm wij 't hebben.

— Ik durf toch niet... Kunt gij niet ergens geld ontvangen, Willem?

— Al mijn klanten hebben me betaald, behalve twee matrozen, die de eene een broek en de an-

dere een vest lieten lappen, maar eerst 't loon naar IJsland zijn gaan verdienen. En 't is een beetje ver het daar te halen!

— Hoe kunt ge nu nog grapjes maken! hernam moeder Marie zuchtend.

— Och, met somber te zijn vorderen we niet... Weet ge wat... breng dit naar den berg...

Willem haalde een zilveren zakuurwerk uit zijn ondervestzakje.

— Naar den berg! herhaalde vrouw Sparke verschrikt.

— Daar leenen ze geld op allerlei dingen... 't Is immers de berg van barmhartigheid. En al we er wat beter voorzitten, halen we 't terug. Van avond is deze frak afgelapt, morgen een andere... en ik heb nog werk... We spartelen er wel door.

— Ik ben nooit naar den berg geweest...

— En ge zijt beschaamd! Ja, een ijverig mensch steekt gaarne zijn armoë weg. Wel, ik zal gaan.

Willem greep zijn krukken en wipte van de tafel.

— Neen, dan doe ik 't maar, sprak vrouw Sparke. 't Is voor u tijdverlet.

— Moeder, daar is de briefdrager, zei een der kinderen...

En inderdaad, de postbode stak de deur open en zei:

— Elk een goeden dag. Ik heb hier een brief waarop alleen staat: « Aan den heer Sparke, te

Oostende ». Nu heb ik dien bij mijnheer Sparke, den drogist op den hoek van de Weststraat gebracht; maar hij heeft den brief weer op het kantoor terug bezorgd, met de boodschap dat hij niet voor hem was. Daarom kom ik er hier mede. Ik heb hem, daar hij open is, even ingekeken, en hij schijnt eene goede tijding te bevatten. Zeven stuivers voor de vracht.

In dien tijd moest een brief nog zoo betaald worden.

Een donkere bos van schaamte bedekte het gelaat van de timmermansvrouw; want zij had immers geen geld in huis. Het hooge woord moest er uit, en zij vroeg aan den bode, of hij 's avonds niet eens terug kon komen om het geld.

De briefdrager stemde toe, ging heen, den brief achterlatende.

— Richard, zei Marie, toen ze boven bij haar man kwam, hier is een brief met eene goede tijding. Lees hem eens, hij zal u misschien opbeuren.

De timmerman bekeek het poststempel. „Duinkerke”, prevelde hij. „Ik ken niemand daar”.

Hij nam den brief uit den omslag en begon te lezen. Op eens begonnen zijn oogen te vonkelen, en hij riep:

— Ja, Marie, dat is inderdaad goede tijding! Roep grootmoeder hier en zeg aan Willem dat hij ook ziet boven te klimmen, dan kunt gij allen

hooren wat er in staat. Het zal een goed nage-recht na een sober middagmaal wezen.

— Maar lees hem dan toch eerst voor mij of zeg wat er in staat.

— Wel, mijn broeder Mathijs schrijft dat hij te Duinkerke is op weg naar hier en rijk is geworden.

— Uw broeder Mathys!

— Dien hebt ge nooit gekend...

— Ge hebt me dikwijls over hem gesproken... Hij wilde niet oppassen...

— Aan land, neen... Hij had zin in de zee. Vader wilde ook een timmerman van hem maken. Door oom Jonathans bemoeiing mocht Mathijs eindelijk naar zee. Hij kwam op een Engelsche driemaster en moest toen op zijn Engelsch Mathew heeten. Toen vader al jaren gestorven was, bleef hij ergens in Amerika. En hij zou nu rijk geworden zijn. Ha, dan zal hij ons helpen...

— O, dat ware een uitkomst, want ik heb geen duit meer...

En moeder Marie vertelde, hoe Willem zijn zakuurwerk gegeven had om het te beleenen.

— Die goede jongen, zei Richard, maar breng 't horloge nog niet weg. Vertel Willem 't goede nieuws, en ga dan den brief aan oom Jonathar voorlezen... en vraag wat voorschot. Mathijs brengt nu geld.

— Zou 't wel waar zijn!

— Ja, ja... Mathijs of Matthew heeft een goed hart... Dat merkt ge wel uit zijn brief.

Even later was Marie op weg naar oom Jonathan, die een buitenhuisje bewoonde aan den weg naar Thorhout.

En de vrouw van den timmerman had nu meer hoop.

II.

Oom Jonathan had vele jaren op zee gevaren en nu leefde hij stil. Een kleindochter, Emilie, deed zijn huishouden.

Oom Jonathan zat in het prieel achter in zijn hof. Hij was welgezind. De zon scheen zoo vroolijk en de vogels zongen in 't geboomte. En daar achter de haag rook het hooi van een weide...

Emilie bracht den ouden zeerob een kop geurige koffie.

— Fijn weer, hé, zei Emilie.

— Een zomermorgen... 't Is hier heerlijk zitten. Ik ben blij dat ik niet in de volle stad woon.

— 't Is hier beter... Maar grootvader niet ieder heeft het zoo goed als wij...

— Dat is waar, kind...

— Ik denk aan oom Richard. Gisteren zag ik een van de kinderen en de kleine vertelde, dat vader nog altijd boven lag.

— O, met dien gekwetsten voet. Duurt dat zoo

lang. Moest hij nu ook zijn voet voor een balk nemen, toen hij zijn bijl zwaaide!

— Een ongeluk...

— Ja, natuurlijk... Opzettelijk heeft hij niet dien kap in zijn been gegeven. En 't is tegen zijn zin, dat hij zoo lang rusten moet, want Richard is een vlijtige kerel... Ik begrijp wel, wat ge wilt, Emilie... Boven op mijn kamer liggen eenige zilverstukken... Breng die maar naar de familie Sparke.

— O, graag, grootvader!

— En vraag aan Willem of hij van avond een jas voor mij komt aanmeten... Hij heeft wel niet den laatsten snit, maar zoo nauw kijk ik niet... Ik moet den armen drommel wat laten verdienen.

— O, oom, hij zal blij zijn...

— Braaf kind, mompelde oom Jonathan, toen Emilie heenging. Jammer, dat ze zoo vroeg haar ouders verloor.

Iemand had het gesprek afgeluisterd. Het was een kerel, die achter de haag in het hooi lag, een landlooper, een man, die 's morgens niet wist hoe hij dien dag aan den kost zou komen.

't Duurde niet lang, of oom Jonathan hoorde de keitjes van het tuinpad kraken, een bewijs dat er iemand naderde.

Hij keek op.

— Wie drommel zou dat nu weer wezen! zei de kapitein bij zichzelf. Och, ik zie het al; het is

Marie. Wel Marie, hoe gaat het? En hoe is het met Richard? vroeg hij.

— O, met Richard wordt het ieder dag beter, oom, antwoordde Marie, terwijl zij naar den kapitein toe trad en hem een hand gaf.

— Maar zijt gij Emilie niet tegengekomen? Dan is zij zeker langs het voetpad gegaan, en gij hebt misschien den straatweg gehouden?

— Ja, oom. Om u een goede tijding te brengen! Mijn mans broeder, Mathijs...

— Wat? Komt die kerel weer bovenduiken? Ik dacht dat hij al lang door de haaien was opgegeten.

— Hij is op dit oogenblik te Duinkerke. Wij hebben daar straks een brief van hem gekregen. Wil ik dien eens voorlezen?

Marie haalde den brief uit haar zak en las:

» Lieve broeder!

Wanneer gij deze regels in goeden welstand moogt ontvangen, zal het mij aangenaam zijn. Ik voor mij ben, God zij dank, frisch en gezond. Gij zult mij reeds lang voor dood hebben gehouden; maar dat is toch zoo niet, en ik kom zelfs als rijk man terug. Zoodra ik mijn zaken hier heb geregeld, zal ik u dadelijk een bezoek brengen. Ik ben in het Oosten geweest, en in het Westen geweest, en in het onbekende Zuiden geweest;

gij zult evenwel bevinden dat ik altijd ben gebleven

Uw liefhebbende broeder,
Matthew Sparke. »

— Kort en bondig, zei de oude kapitein, toen Marie den brief had voorgelezen. Van veel woorden den nek te breken is Mathijs nooit een liefhebber geweest. Maar hoe hij een man van geld is geworden, dat kan ik niet begrijpen. Misschien is hij wel aan het goudgraven gegaan, en heeft hij een grooten klomp gevonden. Maar ga nu eens even zitten, en luister. Ik kan niet goed zien dat gij in die armoedige plunje rondloopt, wanneer uw rijke schoonbroeder u een bezoek komt geven. Ik heb daar zoo even Emilie met geld naar u toegezonden; maar dat is niet genoeg. Ik zal u nu een flink voorschot geven, opdat ge u weder als eene fatsoenlijke burgervrouw kunt kleeden. Kom even mee in huis.

— O, oom, wat zijt gij goed! stamelde Marie.

— Och kom, leg niet te malen, kind! antwoordde de oude zeeman. Het is volstrekt geen goedheid van mij, maar niets anders dan familietrots.

Terwijl de oude kapitein door zijne nicht geleid, in huis strompelde, verhief zich een lange, magere gestalte langzaam uit het hooi en keek voorzichtig over de haag en mompelde:

— Ik kon niet goed verstaan wat in den brief

stond; maar wacht... daar is hij, geloof ik, op dat tafeltje blijven liggen! Als ik nu maar wist of d'e oude zeerob er een hond op nahoudt zoo niet, dan wil ik wel eens even een kijkje nemen.

Met deze woorden dook de spreker weer omhoog, en kroop langs de haag voort, tot aan een poortje; hier rees hij omhoog en lichtte den klink op.

— Als hij mij mocht zien, sprak hij in zichzelf, dan zal ik maar zeggen, dat ik een arm reiziger ben en een stuk brood vraag.

Een hond was er niet te hooren, en de oude zee-man en zijn nicht waren nog altijd in huis. De «arme reiziger» sloop op zijn teenen naar het prieel toe. Hij nam gauw den brief en las dezen.

— Wat is het toch plezierig, als men lezen en schrijven kan, zei hij. Ja, wat is het goed, dat mijn ouders mij eene fatsoenlijke opvoeding hebben gegeven! Gelukkig is de brief niet lang; ook is het mij maar om de hoofdzaak te doen. Laat eens kijken: Matthew Sparke. Ik wenschte wel, zei de landlooper, terwijl hij naar zijn hooi terugkeerde, dat hij den doopnaam van zijn broeder had opgegeven, als ook zijn ouderdom, zijne lengte en zijn voorkomen in het algemeen; daar zou hij mij veel plezier mee hebben gedaan. Maar wie weet is er wel wat te doen.

— Nu, Marie, heb nu moed, zei de oude kapitein, terwijl hij zijn nicht uitliet. Als Mathijs is

aangekomen, kom het mij dan even zeggen; want ik moet hem toch verwelkomen. Den brief moest gij maar hier laten; want ik wil straks nog eens overlezen.

— Hij ligt in het prieel op tafel, zei Marie.

Oom Jonathan keerde naar 't prieel terug. Hij vermoedde niet dat er een spion achter de haag zat.

Toen Emilie terug kwam zei ze:

— Grootvader, tante Marie is hier geweest, hé?

— Ja, kind... Ge hebt elkaar gemist, hé...

— Ge weet dus 't goede nieuws.

— Ja, Mathijs komt, de oudste broer van Willem en Richard... Willem heeft hem zeker nauwelijks gekend... En Mathijs komt met geld... Waar mag hij 't vandaan gehaald hebben? Toch eerlijk! Of hij zou veel veranderd moeten zijn. Hij was in zijn jeugd een wonderlijk heerschap. De menschen zeiden dat hij voor niets deugde... Maar ik merkte wat er aan scheelde. Zijn vader wilde er een kleermaker van maken, een landrat dus en Mathijs wilde naar zee. Ik heb hem naar zee geholpen. En dat ging goed... Maar later hoorden we niet meer van hem... Ik meende dat hij al lang in 't zeemansgraf lag. En nu komt hij plots opduiken... en met een zak geld. Hoe mag hij dat verdiend hebben! Nu geduld, we zullen 't hooren... En ik wandel eens naar de stad, naar

den waterkant. Ik moet vandaag de zee eens zien
— Oom Willem zal vanavond de jas komen
aanmeten, grootvader.

— Goed, goed...

Oom Jonathan trok zijn jas, een vroegeren
scheepsfrak aan en wandelde heen. Hij kwam aan
de haven. En plots zag hij er een ouden kennis uit
Nieuwpoort, ook een zeeman.

— Wel, Ernest Jacobs, dat we nu hier tegen el-
kaar zeilen, zei Jonathan. Hoe gaat het, oude ke-
rel... Ge kijkt zoo triestig als een schellevisch op
't droge... Wat scheelt er aan?

Eensklaps sloeg Ernest de hand voor 't gelaat
en brak hij in snikken uit.

— Maar, ouwe jongen, wat nu met die water-
landers? vroeg oom Jonathan medelijdend.

Ernest beheerschte zich en veegde zijn tranen
af.

— Och, mijnheer Blenkingson, sprak hij, 't ge-
moed schiet wel eens vol... Ge kent mijn zoon
Rob die nog bij u gevaren heeft...

— Ja.... Ik heb niet veel plezier aan hem be-
leefd...

— En zijn moeder en ik dan? Hij heeft nooit
willen deugen en zwierf jaren in den vreemde;
maar nu hoor ik, dat hij hier te Oostende zou
rondloopen als vagebond. En ik ben van Nieuw-
poort gekomen, om hem op te zoeken. Hij is toch
mijn jongen...

— Ja... 't Is hard, Ernest...

— O, dat weet geen mensch! Een zoon die zich slecht gedraagt... Ik wil trachten hem mee te krijgen naar huis. Als hij ziet, hoe zijn moeder verouderd en vermagerd is van verdriet, zal dat hem misschien treffen

— 't Is te hopen.

— God geve het...

Oom Jonathan nam afscheid van Ernest en slenterde heen... Ja, hij herinnerde zich Rob Jacobs heel goed. Die Rob was matroos op een schip waarvan Jonathan de kapitein was. En Jonathan had Rob moeten weg jagen!

— Vreemd, dat die kerels ten slotte toch naar hun oude streek terug keeren, mompelde de zee-man. Mathijs rijk en Rob Jacobs als een vagebond. Een heel verschil!

III.

De spion achter de haag was heel den dag dicht bij de woning van Jonathan Blenkinson gebleven en had in de buurt wat gebedeld en in een herberg bij een glas bier een stuk brood verorberd. De vagebond had een plan. Hij wist dat er bij een zekeren Sparke een rijken broer, Mathijs, of op zijn Engelsch, Matthew, binnen enkele dagen verwacht werd. En nu had de familie van dien broer al geld gekregen om 't huishouden al vast

wat in orde te stellen. De vagebond zou trachten een deel van dat geld te bemachtigen. Hij had al veel sluwe stukjes uitgehaald.

— Maar waar woont die Sparke? had de land-looper zich afgevraagd.

Hij had als spion achter de haag echter ook vernomen, dat bij dien oom Jonathan nog een Willem uit Sparke's huis moest komen. En die kon hem den weg wijzen...

De vagebond stond dus op wacht. Hij zag een kreupelen jongen man in de woning gaan en er na een tijd weer uit komen. 't Moest Willem zijn. Hij strompelde op krukken.

— Goeden avond, vriend, zei de vagebond. 't Is zacht weer, hé?

— Ja... Een prachtige avond...

— 'k Zou u wel een dienst willen vragen...

Willem, zooals we weten een kleermaker van beroep, had, als kenner, terstond bemerkt dat de mouwen van zijn gezelschap kaal en afgesleten waren niet alleen, maar zelfs van ouderdom glommen. Hij vermoedde dus, dat de man om een aalmoes wilde vragen en zei:

— Ik ben wel zelf ook maar een arm man, maar toch...

— Neen, gij begrijpt mij niet, antwoordde de andere trotsch Ik wenschte alleen te weten waar Sparke woont.

— Wat voor een Sparkel riep Willem uit.

Meent gij den drogist op den hoek van de Weststraat.

De vagebond hield een oogenblik stil, en antwoordde toen:

— De Sparke, dien ik bedoel, is, geloof ik, iemand die het maar arm heeft.

— O, dan zult gij zeker mijn broeder, den timmerman meenen, zei Willem, wien een zonderlinge aandoening overviel, daar hij zich den brief van dien morgen herinnerde.

Bij deze woorden uitte de landlooper een kreet van vreugde, wierp zijn stok — dien hij, met een pakje er aan, over zijn schouder droeg — midden op den weg, en breidde zijn armen uit. In het volgende oogenblik werd de kreupele omhelsd, terwijl de vagebond sprak:

— Ik ben Matthew Sparke, uw lang verloren broeder! Gooi uw krukken maar weg; ik wil u met alle plezier naar huis dragen.

Willem moest van aandoening zich even aan den rand van den weg nederzetten.

— Dat noem ik een verrassing! hernam broeder Matthew, terwijl hij naast den kreupele plaats nam, en zich met zijn smerige mouw over de oogen streek. Ik ben geheel buiten mijzelf, en weet nauwelijks wie ik ben of waar ik ben. Hoe lang is het nu wel, dat ik ben weg geweest.

— Negentien jaar, zooals men zegt. Ik was nog

maar een kind, toen gij zijt weggeloopt en het zeegat ingegaan, zooals men bij ons vertelde.

— Ja, 't zal al negentien jaar wezen; dat komt ook juist uit. Wat waart gij toen een lief kind, en wat hadt gij mooie roode wangen! Maar lieve broeder, hoe zijt gij ook weer het gebruik van uw beenen kwijtgeraakt?

— Door een val van al de trappen, antwoordde Willem.

— O, ja, een val van de trappen; ja, nu herinner ik het mij! Gij waart toen al in uw vierde jaar. Mijn geheugen heeft door die lange afwezigheid geleden. En vertel mij nu eens wie in huis nog in leven zijn.

De eenvoudige en goedhartige Willem begon nu het een en ander mede te deelen, en dat verhaal duurde tot beiden bij de woning van Sparke waren aangekomen. Hier brandde een lantaarn en de kreupele zag nu eerst goed welk een vies heerschap zijn lieve broeder was. Hij veroorloofde zich dus aan te merken:

...— Gij zult zeker in uw koffers betere kleederen hebben dan deze, niet waar, broeder?

— O, ja jongen! Deze kleeren heb ik opzettelijk aangetrokken, omdat ik u eens wilde verrassen.

— Hier is het huis waar wij wonen, hernam Willem

— Ik zal mij moeten goed houden, prevelde de

vagebond bij zichzelf. Als ik nu maar wist, hoe oud ik eigenlijk ben!

Hij trad binnen.

— Hier is Mathijs al, zei Willem tot Marie. Maar hij heeft nog zijn oude kleeven aan... Richard slaapt zeker al?

— Ja, antwoordde de vrouw, die verbaasd naar den vreemdeling keek.

— Maak Richard dan niet wakker, sprak de valsche Mathijs. Ik ben vroeger gekomen dan ik meende. Hij verwacht me dus niet. We mogen hem niet doen ontstellen. Laat ik nu eerst kennis maken met mijn schoonzuster.

Broeder Mathijs verklaarde, dat hij al zijn bagage te Duinkerke had achtergelaten, van waar het hem met den goederen trein zou worden nagezonden. Hij had dus niets anders medegebracht dan een stok, een klein bundeltje, dat in een rooden zakdoek was geknoot, en een grooten eetlust.

De goede uitwerkselen van oom Jonathan's hulp was reeds op de tafel van Marie zichtbaar; want daar zag men een groote pan met lams-coteletten, een bord met boter, en lekker brood.

Het was inderdaad van belang, broeder Mathijs te zien eten. Hij had een breeden mond en magere wangen. De eene cotelet na de andere verdween in zijn keelgat; boterhammen, goed met boter besmeerd, volgden. En dit alles werd

met de noodige koppen koffie met melk en suiker naar beneden gespoeld.

Toen de kinderen hun eetlust hadden gestild, gingen zij in een kring om hun uit verre landen teruggekeerden oom heen staan en keken hem met verwonderde blikken aan. Eindelijk schoof hij zijn bord van zich af en begon te spreken:

— Neen, mijn lieven broeder Richard, wil ik van avond niet storen, zuster! zei hij tot Marie. Gij zegt, dat hij al in slaap is. Laat hem nu maar rusten; wij hebben tijd tot morgen. Nu wij elkander in zoo lang niet meer gezien hebben, komt het er op een enkelen dag meer of minder ook niet aan.

— Maar, moeder! vroeg Marie.

— Laat die ook maar in rust, de goede vrouw! Gij zeidet straks reeds, dat zij gewoon was om vroeg naar bed te gaan.

— Grootmoeder weet dat gij hier zijt, merkte een der kinderen aan. Ik heb het haar gaan zeggen.

Nauwelijks waren deze woorden gesproken of de deur ging open, en grootmoeder trad binnen.

— Waar is dan mijn lieve verloren zoon? riep zij uit. Laat ik hem in mijn armen sluiten!

Broeder Mathijs stond bij deze woorden dadelijk van zijn stoel op, en omhelsde de oude vrouw, die van aandoening in flauwte viel.

— Een slok brandewijn is in zulke gevallen het

best, merkte de teruggekeerde broeder op. Goede, beste, moeder, zie ik u dan eindelijk weder!... Och, vervolgde hij tot een der kinderen, loop gij eens gauw naar een herberg hier in de buurt en haal brandewijn; maar het moet van den besten wezen, hoor!

Het duurde niet lang, of het meisje kwam met het geneesmiddel terug. Broeder Mathijs ontkurkte haastig de flesch. en deed er een ferme teug uit, natuurlijk om te proeven of het wel van de beste soort was. Toen schonk hij wat brandewijn in een bierglas, en hield het de oude vrouw onder den neus, die nu begon te niezen en weder tot zichzelf kwam.

— Dat is mijn lieve, beste zoon Mathijs dus! sprak zij, terwijl zij hem sufferig aanschouwde. Ik zou u waarempel niet herkend hebben, mijn zoon! Toen gij wegliept, waart gij een dikke jongen.

— Och, lieve moeder, ik heb in al dien tijd zoo veel moeten doorstaan! Nood en ellende hebben mij uitgerekte en vermagerd.

— Ge ziet er oud uit! begon de grootmoeder weder. Gij waart nog geen zeventien jaar, toen gij in zee gingt, en nu...

— Nu ben ik zes-en-dertig, en zie er uit alsof al tien jaar ouder was, viel Mathijs haar in de rede. Dat weet ik maar al te goed. Maar ik heb dan ook wat doorgestaan. Tot onder de wilden

toe ben ik geweest; gevangen hebben ze mij gehouden... dat zal ik alles wel eens later vertellen. Maar nu begin ik te voelen dat ik door en door vermoeid ben; ik heb de zwakke zenuwen van moeder geërfd... Och, broeder Willem, breng mij nu ergens waar ik slapen kan! Waar is mij volstrekt onverschillig; ik ben op dat punt heelemaal niet kieskeurig. Goeden nacht, lieve moeder! Nacht zuster! Nacht, kinderen! Als mijn koffers komen, dan zal ik al het moois uitpakken, dat ik voor u heb medegebracht. — Broeder Willem, zei hij tot dezen op een vertrouwelijken toon, toen zij beide de kamer uit waren, gij moet mij morgen wat kleederen van uw klanten leenen. Ik zie nu toch dat ik het wat te erg gemaakt heb met in deze plunje hier te komen. En Marie moet me geld geven om de vracht van de koffers te betalen. Want ik heb alleen Engelsch bij me. Ik moet het wisselen. Slaap lekker, zooals ik.

IV.

Het was den volgende voormiddag elf uur, toen een goedgeheer, met een breedgeranderde stroohoed op het hoofd en een stok in de hand, het huis van den timmerman binnen ging.

— Wel, daar is waarlijk oom Jonathan! riep Marie. Wie zou gedacht hebben u zoo vroeg hier te zien, oom! Ik moet mij schamen, dat alles nog

zoo in wanorde is; maar gij moet weten dat het gisteren avond hier vroolijk is toegegaan.

— Ik heb daarvan gehoord, gaf de kapitein ten antwoord. Neef Mathijs is aangekomen, zeker. Ik weet het door den postbode. Hij kon iemand, die bij mij in de buurt woont, niet vinden; ik wees hem terecht, en wij raakten toen een beetje aan het praten. Een briefdrager ziet dikwijls wonderlijke dingen, zeide hij. Gisteren morgen — zoo vertelde hij — kwam hij in een huis, waar allen er als verhongerd uitzagen, en waar men niet eens eenige stuivers had om de port voor een brief te betalen. Gisteren avond kwam hij het zelfde huis voorbij, en daar hij luid hoorde spreken, keek hij eens naar binnen, en toen zaten zij te smullen dat het liefhebberij was.

— Wie woont daar dan? vroeg ik aan den postbode.

— Sparke, de timmerman, gaf hij ten antwoord.

— Dan is zeker mijn neef aangekomen, dacht ik. En toen ik ontbeten had, lichtte ik het anker, zette alle zeilen bij — en hier ben ik. Maar waar steekt Mathijs nu?

— Met Willem naar het station, om zijn koffers te halen, oom! antwoordde Marie. Hij is laat opgestaan en heeft Richard nog niet eens gezien. Ik moet zeggen dat Mathijs me een rare kerel

lijkt. Moeder herkent hem niet meer... O, daar is hij al.

De kapitein keek door 't venster.

— Is die vent mijn neef! riep hij uit. Hij lijkt wel een vogelverschrikker.

En 't was waar. Mathijs had kleeren van Willems klanten aan en Richard's zondagschen hoed opgezet, die zoo wijd was, dat hij hem telkens over de oogen zakte.

— Het goed komt met den volgende trein, zei broeder Mathijs, toen hij met Willem binnentrad. Gij, Willem, zult wel zoo goed wezen om er nog eens heen te gaan. Het zijn drie kisten, twee koffers, drie reiszakken en eene mand, met allerlei snuisterijen. Vergeet vooral de mand niet, Willem!

— Neen, sprak Willem. Ik zal echter blij wezen als uw kleeren zijn aangekomen want zoo als gij er nu uitziet, hebt gij veel van een vogelverschrikker in zijn zondagspak.

— O, dat zal niet langer duren dan tot ik mijn koffers heb. Maar zeg eens, fluisterde hij Willem in het oor, terwijl hij hem ter zijde trok. Wie is die oude dikzak daar, op dien stoel in den hoek?

— Dat is oom Jonathan.

— Hoe heet hij met zijn familienaam? vroeg broeder Mathijs wantrouwend. Ik weet graag precies hoe de menschen heeten.

— Blenkinson, antwoordde Willem, terwijl hij broeder Matthew een stoel bood.

Waarom ontstelde Mathijs zoo op eens en werd hij zoo bleek als een doek? De oude kapitein was intusschen opgestaan, en keek met een gestrengte uitdrukking naar broeder Matthew, naar wien hij langzaam toe ging. Toen hij voor hem stond, stampte hij met zijn stok op den grond, dat de vensterglazen rinkelden, en riep met een donderende stem: « Schip ahooi! Hoe is de naam? »

— De **Matthew Sparke**, gaf oom Matthew ten antwoord, terstond de grappige zijde der zaak aanvallende; de **Matthew Sparke**, met gemengde lading.

— Ik heb u niet gevraagd wat gij geladen hebt, mijn jongen! vervolgde de kapitein op den zelfden strengen toon. Maar ik wensch uw vlag te zien.

— Wat bedoelt gij daarmee? vroeg broeder Matthew, op wiens gelaat de sporen van zijn ontsteltenis hoe langer hoe duidelijker werden.

— Maar oom, zei Marie, hoe kunt gij zoo tot Mathijs spreken! Naar zijn kleeren moet gij hem niet beoordeelen; die heeft hij maar zoolang aan tot zijn goed van den trein komt.

— Van zijn kleeren spreken we hier niet, antwoordde de kapitein. Al kwam mijn neef in een plunje, die hij bij den eersten den besten vodde-man had opgedaan, dan zou hij mij even lief we-

zen alsof hij geheel in het nieuw was gestoken. Ik blijf echter bij hetgeen ik heb gevraagd, en vraag nog eens: « Onder welke vlag zeilt gij ? »

— Ik weet inderdaad niet wat gij meent, zei broeder Matthew, die op een stoel was neergezonden, en bleek was als een doek.

— Nu, dan wil ik mij duidelijker verklaren, vervolgde de kapitein, terwijl hij weer ging zitten. Maar voordat ik begin, moest gij, Willem, die deur even sluiten en er met den rug tegen gaan staan; en als iemand buiten mijn verlof er uit wil loopen, sla hem dan met een van uw krukken de hersens in. Welaan, vervolgde hij, terwijl hij in de kamer rondkeek, daar wii hier nu zoo lief bij elkander zitten, wil ik u een kleine historie vertellen. Hier te Oostende leefde eens een man, met name Andries Sparke, die een visscher en ook eigenaar van een beurtschip was. Hij had drie zoons. De jongste, Willem, is deze goede jongen. Met deze woorden tikte de kapitein Willem vriendelijk op den schouder. De tweede van onderen on. Richard, ligt boven in bed, en de oudste, Mathijs, liep weg en ging het zeegat uit. Indien ik zeide dat hij was weggelooopen zonder dat iemand er van wist, dan zou ik liegen; want ik wist het wel degelijk, en vond het goed ook. Ik zag dat er aan land niets goeds van den jongen groeien kon, en zei dit ook aan zijnen vader. Deze wilde echter volstrekt dat zijn zoon hier blijven en een hand-

werk leeren zou. Hij zei altijd dat de zee drie broers had verzwolgen, en zijn zoons op hun bed moesten sterven. Om kort te gaan, Mathijs wou en zou op een schip.

— Mathijs, zeide ik tegen hem, hebt gij inderdaad zoo'n grooten lust om op zee te gaan?

— Ja, kapitein! gaf hij ten antwoord.

— Nu, gun mij dan het plezier, dat ik u als zoon van Neptunus inwijde, zei ik. Ik haalde toen kruid en naalden, en prikte hem op zijn rechter arm, vlak onder zijn schouder, de afbeelding van een driemaster in volle zeilen, en daaronder de spreuk: « **Doe wel en zie niet om** ». En nu, mijn brave mijnheer Sparke, wilt gij wel zoo vriendelijk wezen om even uw jas uit te trekken, en de goede menschen hier het schip, met de spreuk er onder, eens te laten zien?

Tot verrassing van allen, behalve misschien van den kapitein, bleef broeder Mathijs met zijn bleek gezicht en aan alle leden bevende, op zijn stoel zitten, en was niet in staat een woord te spreken.

— Nu, vervolgde de kapitein, misschien is mijnheer te fier zich in zijn hemd te vertoonen; laat het dus maar blijven. Ik zal u intusschen eene tweede geschiedenis vertellen. Toen ik nog op zee voer, at ik, zoo als de meeste andere kapiteins, nu en dan gaarne een goed stuk varkensgebrad. Ik was daarom gewoon om telkens aan wal een var-

ken te koopen, en dat aan boord te mesten. De hofineester was met het voederen van het beest belast Eens, terwijl ik van Quebeck terug keerde, hadden wij eenige terugkeerende landverhuizers en ook een deftig gezelschap in de kajuit. Onder het laatste bevonden zich twee aanzienlijke heeren uit de kolonie. Het weer was koud en onaan- genaam, en ik zei:

— Heeren, als wij de nevels en ijsbergen van Newfoundland achter den rug hebben, laat ik mijn varken slachten, en dan zullen wij het er eens goed van nemen.

Den volgenden dag komt de hofmeester — Rob Jacobs heette hij — met een gezicht zoo lang als mijn arm bij mij, en zegt:

— Kapitein, het varken heeft de mazelen, en ik geloof dat het niet lang meer leven zal!

Ik als de weerga naar het varkenshok — en och ja! Daar lag het beest reeds als half dood en met roode vlekken over zijn geheelen bast.

— Dat ziet er gek uit, zei ik, maar het is nu zoo; dat is geen vleesch meer voor een mensch. Des namiddags rook het op het geheele schip erg naar varkensgebrad. Ik bromde dat de matrozen en de landverhuizers het zieke varken toch opgegeten hadden. 'k Gaf den hofmeester, Rob Jacobs een duchtig standje, dat hij dit toegelaten had.

— Och, de kerels zien niet nauw, zei hij. Ze vonden het jammer 't varken in zee te smijten. Ik

antwoordde dat, als de kerels ziek werden het hun eigen schuld zou zijn.

Maar ze werden niet ziek. Kort voor we Engeland bereikten, kregen Rob Jacobs, de hofmeester, en de kok ruzie. Ik hoorde het... En weet ge wat de kok aan Rob verweet. Gij zijt een dief... gij hebt den kapitein voor een beetje geld bedrogen met dat varken. Ik spitste natuurlijk mijn ooren, vervolgde oom Jonathan. En ik liet de beide kerels voor me brengen. De waarheid moest er uit. En wat had de schurk van een hofmeester gedaan? Hoor maar eens! Hij had het varken rhum ingegeven, dat het dronken werd, om me te doen gelooven dat het zwaar ziek was. En die roode vlekken van de mazelen... wel die had de schavuit aangebracht met roode verf. Zoo wilde ik van het varken niet meer weten. En Rob Jacobs verkocht het voor een beetje geld aan de landverhuizers van 't tusschendeck en die speelden het binnen, terwijl wij gerookt vleesch en scheepsbeschuit knabbelden.

— Hofmeester, zei ik toen tot Rob Jacobs, nu moogt gij kiezen: ik kan u te Liverpool overleveren als een dief aan het gerecht of u een merk geven. Wat wilt ge?

Rob had geen lust in de gevangenis en vroeg dan maar gemerkt te worden. En ik prikte in zijn rechterarm een varken en daaronder het woord

dief. En — gebod oom Jonathan, tot den vagebond, den gewaanden broeder Mathijs:

— Trek uw jas uit en laat uw arm zien. En een beetje vlug of ge krijgt een ranseling.

Oom Jonathan hief zijn stok op. Broeder Matthew gehoorzaamde dadelijk. En Marie, Willem grootmoeder en de kinderen zagen het getatoueerde varken met het woord dief.

— Hier is nu Rob Jacobs! hernam de kapitein. En hij is waarlijk nog niet gebeterd.

Broeder Matthew zat daar vreeselijk beschaamd.

— En nu de waarheid! bevoel oom Jonathan. Hoe zijt gij te weten gekomen dat er hier een Mathijs moest terug keeren.

Rob Jacobs — we kunnen hem nu ook met zijn echten naam noemen — bekende hoe hij een spion was geweest achter de haag van oom Jonathan's tuin en daar alles afgeluisterd had.

— En waarom gaaft gij u voor den Mathijs of Matthew uit?

— Och een grapje...

— Neen, geen grapje! sprak Marie verontwaardigd. Oom, hij heeft hier gisterenavond en vanmorgen zooveel gegeten als wij samen. En hij vroeg me geld om de koffers te halen omdat hij alleen Engelsch had.

— Ha, zoo... hier eten en drinken? en geld aftruggelen! riep de kapitein uit. Rob gij zijt ver af-

gezakt... Menschen die het moeilijk hebben, nog bestelen! Kom mee!

— O, lever me niet aan 't gerecht over! smeekte Rob Jacobs.

— Eerst mijn kleeren terug! zei Willem.

— O ja... hernam oom Jonathan. Uw oude plunje aan.

Rob Jacobs moest naar boven. En de kapitein volgde hem... Hij ging even bij Richard.

— Wat is het hier een rare boel! bromde de timmerman. Ik hoor lawaai... En Marie zegt, dat Mathijs aangekomen is.... Waarom komt hij nu niet naar mij!

— Luister eens, Richard... Willem is een goede snul... maar soms te onnoozel. Nu de arme jongen is nooit verder geweest dan zijn kleermakerstafel.

— Maar wat is er dan?

— Een beetje geduld... Uw moeder is een oude vrouw... Ze ziet niet goed meer ook en ze kon gemakkelijk bedrogen worden... Marie had een beetje achterdocht, maar ze kon niet gelooven dat er nietwaards rond loopen.

— Oom Jonathan, waarom al die uitleg? vroeg Richard.

En nu vertelde de kapitein welk een bedrieger er in huis was gekomen

Richard werd zeer nijdig.

— Breng me dien kerel hier, dat ik hem een rammeling geef! riep hij uit.

— Neen... vriend... ge zoudt uw voet kunnen verslikken en ge ligt nu al lang genoeg op uw bed... Laat den man maar aan mij over... Ik ga me nu met hem bemoeien.

Rob Jacobs was verkleed en stond al weer beneden met zijn schamel pakje.

— O, lever me niet aan het gerecht over! smeekte hij weer.

— Kom mee, beval de kapitein!

Bevend volgde Rob Jacobs oom Jonathan naar buiten.

— Ja, ik moest u aan de politie overleveren!! zei de kapitein. Maar lafaard, weet ge wie gehoord heeft, dat ge hier rond zwerft en u nu zoekt!! Uw vader, een braaf, fatsoenlijk man. En uw moeder is ziek van verdriet! Nu met mij mee. We gaan uw vader zoeken! En ge zult te Nieuwpoort voor uw ouders werken en als ge niet oppast, wel, ik heb u in mijn macht. Dan vertel ik dit nieuw bedrog aan de politie en ik laat u inrekennen. Jongen, ik wil uw ouders en ook u helpen. Ik heb veel tijd en ik zal me eens met u bemoeien. Als ge wilt, kunt ge een fatsoenlijk mensch worden!

Rob Jacobs keek oom Jonathan vreemd aan, net of hij hem niet vertrouwde. Hij stapte mee. Ze vonden echter vader Jacobs niet.

En toen trok oom Jonathan die aan de smart van vader Jacobs dacht, met Rob naar Nieuwpoort.

Drie dagen later zat de familie Sparke rond een flinken zeeman, den echten broer Mathijs. En Mathijs had aan de kinderen het mooie schip op zijn arm laten zien.

O, hij had lang rondgezworven, tot hij schipbreuk leed en met moeite aan land geraakte. Met twee andere geredden woonde hij een tijd in een hut, die bij vloed door water omspoeld werd. Zeker den dag kwam de eigenaar terug. Het was een Amerikaan. Die vertelde, dat ze hier in Californië waren, en men er toen naar goud zocht. De man van de hut was vroeger daarvoor ook gekomen met een kamaraad. Hij had dezen ziek weg moeten brengen. Nu stelde hij aan de matrozen voor hem te helpen. En zoo was Mathijs gouddelver geworden. Vele jaren hadden ze samen gezwoegd, heele vlakten doorwoeld. Maar ze vonden goud, steeds in kleine hoeveelheid. En zoo was Mathijs rijk geworden.

Door zijn hulp werd Richard nu aannemer en kreeg Willem een flinke kleermakerszaak in de stad.

En onder toezicht van oom Jonathan werd Rob Jacobs een fatsoenlijke vischhandelaar, die zijn ouders toch nog geluk schonk.